Zweedse journaliste keert linksdraaiende krant de rug toe

Posted on 31 juli 2024 by Gastauteur

Door Alain Grootaers *

Na vijf jaar als Amerika-correspondent voor het dagblad *Svenska Dagbladet* te hebben gewerkt, legt de Zweedse journaliste Malin Ekman onlangs haar functie neer. In haar ontslagbrief, die Ekman ook als blog publiceerde op het platform Substack, verklaarde ze dat ze zich 'onder druk gezet' voelde om gebeurtenissen vanuit een 'vals, progressief perspectief' te verslaan en 'belangrijke informatie weg te laten'.

Ekman begon als correspondent in de VS in 2019, tijdens de ambtstermijn van Donald Trump dus. Ze zegt dat de verslaggeving van gevestigde mediabedrijven in de VS en Zweden in deze periode 'eenzijdig' was en dat de complexe realiteit van het Amerikaanse leven en de politiek niet adequaat werd weergegeven. 'De berichtgeving over de VS was ingebed in een geprefabriceerd verhaal over Donald Trump als vijand van de democratie.'

Nieuwsgierige blik

Dat was niet altijd zo. *Svenska Dagbladet* had oorspronkelijk de ambitie om de blik van de lezers te verruimen. Dit werd weerspiegeld in hun reclameslogans, stelt Ekman: ‘We willen je meer perspectieven geven’, ‘Til je blik op en neem deel aan nieuwe perspectieven’, ‘Lezers moeten getriggerd worden om zelf na te denken’, ‘Met een nieuwsgierige blik op het Amerikaanse leven en de politiek’.

Ekman merkte toen die wil tot verandering ook in de redactiecultuur: ‘De toenmalige redactiedirecteur en ik bespraken wat er ontbrak in de Amerikaanse verslaggeving. Gebrek aan kritisch onderzoek naar de Amerikaanse “liberalen” De keerzijde van progressieve genderwetgeving. Groeiende wetteloosheid in grote steden. Een toenemend aantal minderheden dat Republikeins stemt. In plaats van verslag te doen van de nieuwsstroom, kreeg ik de opdracht om meer diepgaande verslaggeving te doen en analyses te schrijven.’

Behalve over Trump, de gerechtelijke procedures en de bestorming van het Capitool op 6 januari 2021, schreef Ekman over radicaal-linkse ideologie in scholen en bedrijven, misdaadstatistieken, cancelcultuur en zelfcensuur. Ze bezocht en schreef over autonome *no-go*-zones, door misdaad en drugs geteisterde steden en bezette campussen. Onderwerpen die volgens haar cruciale puzzelstukjes zijn om een volledig beeld te krijgen van de Verenigde Staten en de Amerikaanse kiezers.

Ekman: ‘Want wat doet een correspondent? Je wordt gestuurd om te beschrijven wat je ziet. In die zin ben je de ogen van de lezer in de wereld. Uitleggen wat je ziet om het begrip van de lezer voor een andere cultuur te vergroten. Daarom draagt de correspondent soms onverwachte perspectieven aan die kunnen uitdagen of verstoren.’

Maar feitelijke verslaggeving moest stilaan plaats ruimen voor redactionele vooringenomenheid.

Trump als vijand

Ekman formuleerde het in haar ontslagbrief zo: ‘Berichtgeving over de Verenigde Staten – zowel in Zweden als in andere westerse landen – wordt opgenomen in een kant-en-klaar verhaal over Donald Trump als de vijand van de democratie.

Journalisten zijn de ene kant gaan bevoordelen in de overtuiging dat het “de juiste” is en bestrijden indirect de andere kant. Omdat de “andere kant” als “slechter” wordt gezien, worden hun eigen problemen verdoezeld.

‘Dit betekent dat informatie die normaal als relevant voor het publiek zou worden beschouwd, volgens het principe van impactneutraliteit, nu niet wordt gerapporteerd of wordt gemarginaliseerd. Zoals informatie over hoe Democraten het rechtssysteem gebruiken als wapen tegen Republikeinse tegenstanders. Of hoe techbedrijven en delen van de overheid hebben samengespannen om politiek gevoelige inhoud te verwijderen. Tegelijk hebben ongefundeerde beschuldigingen van Russische banden met de Trump-campagne geleid tot een diepere polarisatie van het nieuws in zowel de VS als Zweden. De correcties die nieuwsmedia later moesten uitbrengen, krijgen minimale ruimte in de nieuwsstroom.’

Tegelijk wordt informatie die de ‘verkeerde kant’ dreigt te bevoordelen, of het begrip ervoor dreigt te vergroten, uitgesloten. Het kan gaan over zwarten en Latino’s die op Trump stemmen, over verslaving en criminaliteit in progressieve steden, over de complicaties van autoriteiten die niet weten wie illegaal de zuidgrens is overgestoken, over verslechterende levensomstandigheden in het kielzog van de inflatie, of over antisemitische elementen in pro-Palestijnse protesten.

Ekman besluit: ‘Hoe is de berichtgeving in de Zweedse media eenzijdig geworden? Terwijl mijn relatie met lezers hetzelfde is gebleven, is mijn relatie met redacteuren veranderd. Ik heb het gevoel dat er iets aan het verschuiven was sinds de herfst van 2023. Mijn teksten zagen er hetzelfde uit, maar er werd anders op gereageerd. Ik moet schrijven door de ogen van mijn redacteur. Het gaat er niet langer om dat de teksten waarheidsgetrouw en feitelijk zijn, maar hoe ze “dreigen te worden waargenomen”.’

De leugen regeert

Ik zag hetzelfde fenomeen op 13 juli tijdens de aanslag op Trump. Terwijl CNN bleef beweren dat Trump op het podium was gestruikeld over zijn eigen voeten – waarmee ze hem wilden gelijkstellen met een struikelende Joe Biden – moest ik naar BBC overschakelen om feitelijke informatie te krijgen. Die hadden daar live twee verslaggevers ter plaatse die ooggetuigen aan het interviewen waren, had ik gezien op X. Op hetzelfde moment suggereerde de website VRT NWS nog dat

Trump mogelijk geraakt werd door een verfkogel van een *paintball*-geweer.

Toen ik in 1986 als journalist begon deed de grap de ronde dat je thuis tegen je moeder uit schaamte niet durfde te vertellen dat je in de journalistiek zat. In de plaats daarvan zei je dat je de kost verdiende als pianist in een bordeel. Het is dat we niet erg muzikaal zijn in de familie, anders zou ik alsnog de overstap kunnen overwegen.

De leugen als morele categorie

Het doet me allemaal denken aan de befaamde uitspraak van de door de Sovjets naar een werkkamp verbannen dissidente schrijver Aleksandr Solzjenitsyn: 'Wij weten dat ze liegen, zij weten dat ze liegen, zij weten zelfs dat wij weten dat ze liegen, wij weten ook dat zij weten dat wij weten dat zij liegen, zij weten natuurlijk ook dat wij zeker weten dat zij weten dat wij ook weten dat zij liegen, maar ze liegen nog steeds. In ons land is de leugen niet alleen een morele categorie geworden, maar de pijlerindustrie van dit land.'

Dat was de tijd waarin we in het Westen cynisch konden lachen met de Russische regimepers, vertegenwoordigd door de staatskrant *Pravda*, wat Russisch is voor 'waarheid', want erg subtiel zijn de Russen nooit geweest in hun propaganda. En als u me nu wilt excuseren; ik moet nog wat oefenen voor mijn pianorecital vanavond in bordeel Daddy's Hobby.

**De Belgische journalist Alain Grootaers publiceerde dit artikel op 26 juli op de opiniewebsite Doorbraak* www.doorbraak.be.

Wynia's Week *is er het hele jaar door, twee keer per week. De donateurs maken dat mogelijk. Bent u ook supporter van Wynia's Week? Doneren kan* **HIER** *Hartelijk dank!*